

Uttalelse fra Årsmøtedebatten om arkivverket:

Bemanningen ved statsarkivene må opp

Troms historielag har på sitt årsmøte i Tromsø 19.09.2021 blitt oppmerksom på at statsarkivene i Norge og N-Norge har fått en nedgang i åpningstider.. De fleste statsarkivene i Norge har i dag kun åpent på 2 av ukas 5 arbeidsdager.

Denne betydelige nedgangen i åpningstider rammer nå alle som vil bruke arkiv på søken etter stoff fra arkivene. Dette har alt rammet studenter og forskere som er blitt forhindret fra å få tilgang til ikke digitaliserte arkiv mer enn 2 dager i uka, men det vil også ramme lokale granskninger og om gård og slekt i distriktene. Hvorfor er store arkiv bygd opp, dersom de ikke også blir gjort tilgjengelig med faglig veiledning til studenter og andre som søker arkivene?

For historia er folkebevegelsen viktig: Tilgjengelighet i bredden på arkiv gir lekfolk interesse og lyst til i å granske arkiver. Dersom bemanningen på statsarkivene ikke blir økt, vil den folkelige utforskning av norsk bonde- og husmannskultur, kvensk og skogsfinsk kultur, samisk kultur, arbeiderkultur, industrikultur, kyst- og fiskerikultur, arktisk miljøkultur og industrikultur på Svalbard, gå tapt. Dette fordi mye av disse kulturene enda ~~er~~ ikke er blitt digitalisert, men må søkes i arkivbokser ved arkivene.

Per i dag mangler det også digitale portaler ved statsarkivene, ja til og med knapper og telefonnummer! Det er derfor nå umulig for brukere av statsarkivene å kunne få avtalt opphold på forhånd! Dette kommer i tillegg til at de fleste statsarkivene i Norge nå har fysiske åpningstider på dagtid kun 2 dager i uka.

Det er Troms historielags vurdering at dette må tas tak i umiddelbart. Om det mangler økonomi må det straks bevilges midler, slik at statsarkivene kan holde åpent i større grad.

Troms historielag finner det her naturlig å anmode politiske partier på Stortinget om å få til ei første bevilgning i statsbudsjettet for 2022 på 8-10 millioner kroner øremerket til økt åpningstid mot publikum ved statsarkivene.

Det bør også bli vurdert en opptrappingsplan over 1-5 år. Ei naturlig målsetting bør være å få til åpningstider på 4-5 dager i uka på dagtid, men at statsarkivene også kan ha tilbud om åpningstid på ettermiddagstid for personer i arbeid på dagtid.

Styret Troms historielag